

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 16.05.2024 nr 10-2/1393-1,
MKM/24-0356/-2K/
Meie 12.06.2024 nr 1.2-3/1274-2

Kooskõlastus majanduspoliitika plaanile

Lugupeetud Tiit Riisalo

Kooskõlastame „Majanduspoliitika plaani“ eelnõu koos järgnevate ettepanekutega.

Majanduspoliitika põhimõtted (lk 5)

Palume lk 5 jaotuses "Millest sõltub riigi majanduspoliitika" toodud alampunktides asendada "sotsiaalpoliitika" mõistega "sotsiaal- ja tervisepoliitika".

Lisaks tuleks kaaluda inimeste heaolu toetava majanduspoliitika paradigma kasutuselevõtmist, et konkurentsivõimelise ja uuendusliku majanduse edendamise juures võetaks arvesse heaolu läätse - kuidas uus majanduspoliitika toetab inimeste heaolu tõusu, sealhulgas tervise paranemist.

Palume lõimida dokumenti heaolumajanduse (*well-being economy*) põhimõtted.

Heaolumajanduse lähenemine on senise paradigma muutus, mille on võtnud mitmed riigid oma fookusesse ja juhtriigiks on kujunemas Soome (rohkem saab lugeda sellest paradigmat näiteks: <https://www.who.int/europe/initiatives/who-european-well-being-economy-initiative>; <https://www.oecd.org/publications/well-being-in-finland-ecf06a58-en.htm>; <https://stm.fi/en/finland-is-proactive-in-promoting-the-economy-of-wellbeing>).

Heaolumajandus tähendab, et lõppeesmärk majandusel/rikkusel on luua ka inimeste, kogukondade, ühiskondade ja looduse heaolu teenimine õiglasel ja jätkusuutlikul viisil. See tähendab, et majandus ei tohiks terviseprobleeme tekitada/võimendada ja loodust kahjustada (või teeks seda võimalikult vähe). Seega, teeme ettepaneku nendest põhimõtetest lähtuvalt üle vaadata kogu dokument, alustades välja pakutud missioonist ja visioonist.

Näiteks võiks teha missiooni ja visiooni osas järgmised muudatused (paksus kirjas on lisatud täiendused):

Missioon: Oma igapäevategevustega loome Eestis konkurentsivõimelist **inimeste tervist hoidvat, heaolu suurendavat ja elukeskkonda säästvat** ettevõtluskeskkonda ja majanduspoliitikat. Siin on viljakas pinnas globaalselt konkurentsivõimeliste **ja innovatiivsete** ettevõtete sünniks ja kasvuks. Ettevõtted tahavad siin olla, siin kasvada ja siit eksportida, maailma vallutada.

Visioon: Eesti riigi rikkus on meie ettevõtlikkus **ja inimeste heaolu toetav elukeskkond**. Kahekordistame Eesti majanduse aastaks 2035.

2. Ebavajalikule bürokraatiale ei ole ruumi

Majanduspoliitika plaanis kajastatud suunad lihtsa ja kaasaegse aruandluse (lk 11) vaates on sobivad. Kvaliteetsed ja personaliseeritud teenused (lk 11). Euroopa Liidu ühtne digivärv (SDG) rakendub Sotsiaalministeeriumi 7 teenusele (4 Sotsiaalkindlustusameti, 1 Terviseameti, 1 Ravimiameti ja 1 Tervisekassa teenust). SDG arendamine eeldab RIA loodavaid keskeid komponente, mis on ajakavast oluliselt hilinevad. Eelarve Sotsiaalministeeriumi valitsemisala SDG teenustele on umbmäärane, kuivõrd alusarenduste puudumisel pole võimalik hinnata tegelikku kulu teenuste loomisele. Ettepanek tegevuskavasse: SDG RIA kesksed komponendid arendada esimesel võimalusel, valitsemisalade kulud seoses SDG rakendamisega hüvitada vastavalt tegelikele kulule (hetkel arvestatud u 66 000 € ühele teenusele).

3. Tööjõu- ja hariduspoliitika toetab ettevõtlust

Palume lisada peatükki 3 (lk 15) üks täiendav alategevus järgmises sõnastuses: **"Erivajadusega inimesi kaasav tööturg.** Looma tööealistele inimestele ühtse tugisüsteemi, kus puude tuvastamise asemel hinnatakse inimese töövõimet ning pakutakse tööturul osalemiseks vajalikke teenuseid ja toetusi Töötukassa kaudu." Eeltoodud täienduse on sotsiaalala asekanstler Hanna Vseviov varasemalt nii Ulla Saare kui Sandra Säravaga läbi rääkinud.

Majanduspoliitika plaanis toodud suunad ja prioriteedid on välja toodud üldsõnaliselt ning need võiksid sobida ka ravimite valdkonnale. Ravimite tootmise vaatest on ühe prioriteetse valdkonnana kohalike tootjate poolt välja toodud tööjõupoliitika - spetsialiseeritud tööjõuvajadus ja selle vajaduse kasv. OSKA on praegu koostamas keemiatööstuse (sh farmaatsiatööstuse) tööjõuvajaduse uuringut.

Lk 15 punkti 4.2 sõnastust võiks parandada. Parem sõnastus oleks: pikaajalisi terviseriske ennetavad tegevused, sealhulgas nii täiskasvanute kui laste ja noorte liikumisaktiivsuse suurendamine ning tervist toetava tasakaalustatud toitumise edendamine.

6. Teadmised ja tehnoloogia loovad majandusele lisandväärtuse

Majanduspoliitika plaanis kajastatud suunad „Eesti on proportsionaalselt maailma suurima andmemajandusega riik“ all on sobivad. Sotsiaalministeeriumi valitsemisala suund on rakendada andmejälgijat inimestele suunatud teenustes. Nõusolekuteenust ei rakenda Sotsiaalministeeriumi valitsemisala enne asjakohase seadusandluse loomist, mille vastu saab valitsemisala oma õigusakte hinnata ning rakendada nõusolekuteenuse andmekaitse seisukohast turvaliselt ja inimest hoidval moel. Ettepanek tegevuskavasse lisada nõusolekuteenuse rakendamiseks vajaliku seadusandluse loomine ning selle rakendamise seotud IT arenduste kulude katmine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
 Riina Sikkut
 terviseminister

(allkirjastatud digitaalselt)
 Signe Riisalo
 sotsiaalkaitseminister